

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ BÜLTENİ

XIX. Cilt

1970

4'üncü Sayı

KÜTÜPHANECİLERİN BÜYÜK ÖZLEMİ : KÜTÜPHANELER KANUNU

Ağustos ayı içinde Konya'da toplanmış olan Türk Kütüphaneciler Derneği V. Kurultayı'nda üyelerin üzerinde önemle durduğu hususlardan birisi, kütüphanelerin ve kütüphanecilerin kanun himayesinde yoksun kalmakta devam edişleriydi. Meslektaşlarımız, bir Kütüphaneler Kanunu'nun hâlâ çıkarılmamış olmasından doğan üzüntülerini haklı olarak belirttiler.

Bir mesleğin yaşama şartlarından birisi de, hiç şüphesiz, o meslekle ilgili ilişkileri düzenleyen, o meslekle ilgili meseleleri çözümlen kanun, tüzük ve yönetmeliklerin bulunmasıdır. Böylece, mesleğin varlığı resmen tanınmış, meslek tanımlanmış, meslek mensuplarının çalışma şartları ve gelecekleri düzenlenmiş olacaktır. Mesleğe bağlanmak isteyenler, bu bağlılığın hangi şartların gerçekleşmesi ile mümkün olabileceğini, meslekte hangi çalışmaların yapılacağını, mesleğin kendilerine hangi imkân ve garantileri sağlayabileceğini bilecek, buna göre hareket edeceklerdir. Bütün bu hususlar, yetkili resmî kuruluş veya makamlarca çıkarılıp yürürlüğe konmuş yasalarla bir düzene bağlanmadığı takdirde; bir meslek — meslek olma niteliklerine sahip bulursa bile, — başarıya ulaşamaz. Çünkü, mesleğin istediği imkân ve garantiler, resmî kuruluş ve makamların ilgisizlikleri veya keyfi davranışları yüzünden gerçekleşmeyebilir.

Kütüphanecilik, geçen zaman içinde, meslek olma şart ve niteliklerine sahip bir duruma gelmiştir. Kütüphanecilikte bir meslek eğitimi standardı sağlanmış, meslekle ilgili araştırma ve yayınlar varlığı duyulur derecede artmıştır. Kütüphaneciliği benimseyen oldukça geniş bir kitle, bu meslek çevresinde toplanmış ve Türk Kütüphaneciler Derneği saflarında organize duruma gelmiştir.

Bütün bunlar, bir mesleğin oluşması ve bir varlık durumuna gelmesi için gerekli olan şartlardır. Fakat bu şartların gerçekleşmiş olması, kütüphaneciliğin resmî çevrelerce bir meslek olarak kabul edilmesi için yeterli olamamaktadır. Kütüphaneciliğin kanunlarla tesbit edilmiş bir tanımı yapılmadığı, kütüphanelerde verilecek hizmetlerin çeşit ve nitelikleri tesbit edilmediği, meslek eğitimi alanında ulaşılmış standartlar kanunlarla resmî kuruluşlara intikal ettirilmediği için, kütüp-

haneciliğin ve kütüphanecilerin değerlendirilişi yerine ve adamına göre değişebilmektedir. Bunun sonucu olarak, kütüphanecilik mesleğinin gerektirdiği işlere alınışta çok zaman bir standart uygulanmamakta, kütüphanelerin kuruluşunda herhangi bir esas veya standarda uyulmamaktadır. Kütüphanecilere, gördükleri hizmetin önem ve değerine uygun bir hayat şartı da sağlanmamıştır. Bütün bu hususlar, kütüphanecilik mesleğine bağlanmış olanları üzmette, tedirgin etmektedir.

Hatırlanacağı üzere, 1961 yılında kütüphanelerle ve kütüphanecilikle ilgili işleri planlamak ve meseleleri çözüme bağlamak amacı ile Millî Eğitim Bakanlığınca kurulan kütüphaneler Komitesi de bu eksikliği duymuş ve bir «Halk Kütüphaneleri Kanunu» tasarısı hazırlamıştı. Bu tasarı, yalnızca kütüphane türlerinden birini ilgilendirmekle birlikte, kütüphanelerimizi kanun himayesine alma çabalarının bir başlangıcı olması bakımından, büyük bir önem taşıyordu. Aradan on yıl geçmiş olmasına rağmen, söz konusu tasarının Millî Eğitim Bakanlığınca hâlâ ele alınmamış olması gerçekten üzücüdür. Bakanlığın bu tutumu, kütüphaneciler üzerinde, Millî Eğitim Bakanlığı yöneticilerinin kütüphanelerin eğitim çabalarının gerçekleştirilmesindeki önemli rolünü sezememiş olduğu intiba ve kanaatinin uyanmasına yol açmaktadır. Bakanlığın, mensuplarının zihninde böyle yanlış bir intibayı uyanmasını, önleyecek tedbirlere bir an önce girişeceği yolundaki ümidimizi bir daha tekrarlamakta fayda umuyoruz ve Halk Kütüphaneleri Kanunu tasarısını 1971 yılında ele alıp kanunlaştırılmasını sağlamasını istiyoruz.

Böyle bir istek, kütüphanecilik mesleğinin fedakâr ve çilekeş mensuplarının hakkı olsa gerektir. — TKDB